

ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ПІДСТАВА ПРИПИНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

На сьогоднішній день одним із дискусійних питань, залишається питання ліквідації підприємств та її правові наслідки для їх учасників. Зважаючи на складне економічне становище, яке з яким сьогодні зіткнулась наша країна, багато комерційних організацій вимушені припинити свою діяльність.

Думки науковців стосовно даного питання є дуже різними. Для прикладу, В. С. Щербина зазначає, що у разі ліквідації суб'єкта господарювання припиняється і як суб'єкт права без правонаступництва [1]. Важливим є те, що В. С. Щербина зазначає саме про припинення суб'єкта господарювання а не закінчення його діяльності.

Інша точка зору вказана І. В. Венедиктовою, яка вважає, що «ліквідація юридичної особи — спосіб припинення діяльності юридичної особи, що має остаточний характер, без переходу прав та обов'язків у порядку правонаступництва до інших осіб» [2]. Її позицію повністю підтримує думка О. В. Титова. Данні точки зору є досить спірними. На це вказує думка П. О. Повара, який зауважує, що «неправильно вважати, що підприємство вже ліквідувалося (припинило своє існування як суб'єкт права), тому що припинилося його діяльність. Так, підприємство може припинити свою господарську діяльність, але воно залишається суб'єктом права до тих пір, поки не буде внесено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців запису про його припинення шляхом ліквідації. Більше того, підприємство може припинити свою господарську діяльність ще до прийняття рішення про ліквідацію, тобто до початку ліквідаційної процедури і, таким чином, під час процедури ліквідації не буде припинятися господарська діяльність» [3, с. 135–144].

Необхідною дією є визначення поняття «ліквідація» основним чином через розуміння саме процесу припинення суб'єкта господарювання. Можна зробити висновок, що ліквідація — це процес припинення функціонування юридичної особи, яка являється суб'єктом господарювання, з задоволенням кредиторських вимог на підставі ліючого законодавства України, який припиняється з повним завершенням діяльності юридичної особи. Важливим аспектом є захист прав осіб, які є учасниками юридичної особи.

Виникає необхідність розглянути питання добровільної та примусової процедури ліквідації.

Відповідно до законодавства, припинення функціонування юридичної особи в добровільному порядку відбувається за наступними аспектами:

- рішенням власника або уповноваженого ним органу, рішенням інших осіб — засновників суб'єкта господарювання чи їх правонаступників без наведення мотивів прийняття даного рішення.

- досягнення юридичною особою цілей та мети, закріплених в установчих документах та за ради якої її було створено.

- закінчення строку, на який було розрахована діяльність юридичної особи та без бажання його учасників продовження вищезазначеного строку.

За рішенням суду відбувається примусовий порядок ліквідації юридичної особи відповідно до наступних критерій :

- визнання не дійсним запису про проведення державної реєстрації через порушення закону, допущенні при створенні юридичної особи, які не можна усунути;

- проведення діяльності, яка суперечить установчим документам, або такої що заборонена законом;

- не відповідність мінімальному розміру статутного фонду юридичної особи вимогам закону — наявність в Єдиному державному реєстрі запису про відсутність юридичної особи за вказаним її місцезнаходженням;

- визнання не дійсним або таким, що суперечить законодавству, установчих документів;

- визнання суб'єкта підприємницької діяльності банкрутом (у випадках передбачених чинним законодавством);

- неоподання протягом року до органів державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до вимог закону.

Зважаючи на зазначене вище, можна дійти до висновку, що припинення суб'єкта господарювання здійснюється в добровільному та примусовому порядку відповідно до рішень власника або уповноважених ним осіб. В примусовому порядку, згідно вимогам закону — відбувається за рішенням суду. Важливим моментом є те, що корпоративні відносини продовжують існувати на стадіях ліквідаційного процесу, що обумовлено захистом прав та інтересів учасників товариств і повністю припиняються з завершенням процедури ліквідації.

Список використаних джерел

1. Шербица В. С. Господарське право : підручник. – Київ : Юріком Інтер, 2009. 640 с.
2. Венедиктова І. В. Сучасний словник цивільно-правових термінів / І. В. Венедиктова. Серія «Юридичний радник». Х.: Страйд, 2005. 224 с.
3. Повар П. О. Поняття ліквідації підприємства / П. О. Повар // Бюлетень Міністерства юстиції України. 2002. № 1 (87). С. 135-144.